

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ ¹⁾**

z dnia 2006 r.

**uchylające rozporządzenie w sprawie zakresu ograniczeń w sferze
wykonywania pracy przez cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej
Polskiej**

Na podstawie art. 90 ust. 6 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Traci moc rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 lipca 2006 r. w sprawie zakresu ograniczeń w sferze wykonywania pracy przez cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 141, poz. 1005).

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

MINISTER PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

¹⁾ Minister Pracy i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej – praca, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. Nr 131, poz. 914).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 64, poz. 565, Nr 94, poz. 788, Nr 164, poz. 1366, Nr 175, poz. 1462, Nr 267, poz. 2257 oraz z 2006 r. Nr 94, poz. 651, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 144, poz. 1043, Nr 149, poz. 1074 i Nr 158, poz. 1121.

UZASADNIENIE

Wobec obywateli niektórych państw członkowskich Unii Europejskiej i Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) stosowane są określone rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 lipca 2006 r. w sprawie zakresu ograniczeń w sferze wykonywania pracy przez cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 141, poz. 1005). Polska może bowiem stosować „środki równoważne” wobec obywateli państw członkowskich UE, które stosują wobec obywateli polskich „środki krajowe lub wynikające z umów dwustronnych” w zakresie dostępu do rynku pracy na podstawie przepisów o swobodnym przepływie osób zawartych w tzw. Traktacie Akcesyjnym z 2003 r. (Załącznik XII do tzw. Aktu Przystąpienia). Prawo stosowania środków równoważnych przysługuje Polsce również na podstawie Umowy o EOG (Załącznik VIII) oraz Umowy między Wspólnotą Europejską i jej Państwami członkowskimi z jednej strony a Konfederacją Szwajcarską z drugiej strony w sprawie swobodnego przepływu osób.

Ograniczenia stosowane przez Polskę nie mają istotnego wpływu na sytuację na rynku pracy. Wnioski o zezwolenie na pracę są z reguły załatwiane pozytywnie. Mimo to zainteresowanie pracą w Polsce wykazuje stosunkowo niewielu pracowników migrujących z innych państw członkowskich UE. Należy zwrócić uwagę na pewną prawidłowość: liczba wydanych zezwoleń na pracę dla obywateli „starych” państw Unii Europejskiej, które na mocy TA, zdecydowały w 2003 r. o stosowaniu „okresów przejściowych”, sukcesywnie spada. Wynosiła ona 5859 zezwoleń na pracę w 2003 r., 2913 – w 2004 r. i 1579 – w 2005 r. Wyraźne (z reguły kilkukrotne) były także różnice w poziomie wydawanych zezwoleń na pracę i zezwoleń na pobyt. Przyczyny mogą być następujące:

- uzyskanie dostępu do polskiego rynku pracy na podstawie Traktatu Akcesyjnego - tj. po przepracowaniu 12 miesięcy w Polsce,
- korzystanie ze swobody świadczenia usług, obejmującej prawo delegowania pracowników w rozumieniu dyrektywy 96/71,
- pełnienie w podmiocie funkcji członka zarządu, która to działalność - w przypadku obywateli UE - nie podlega obowiązkowi posiadania zezwolenia na pracę,
- nie wypełnianie obowiązku posiadania zezwolenia na pracę.

Jak się wydaje, ww. ograniczenia nie mają również wpływu na podejmowanie przez państwa UE/EOG/Szwajcarii decyzji w kwestii utrzymania lub zniesienia ograniczeń dostępu do rynku pracy dla obywateli polskich.

W czasie całego okresu po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej Rząd konsekwentnie opowiadał się za wprowadzeniem pełnej swobody przepływu osób w ramach Unii Europejskiej. Przedstawiciele Polski podczas posiedzeń różnych gremiów UE oraz spotkań bilateralnych konsekwentnie prezentowali argumentację na rzecz zniesienia ograniczeń. Wskazywano, między innymi, że bariery takie są utrzymywane ze względów politycznych oraz utrudniają prowadzenie działalności gospodarczej, efektywne wykorzystanie zasobów ludzkich dostępnych na rynkach pracy całej UE i wzrost gospodarczy. Wskazywano, że swobodny dostęp do zatrudnienia na zasadzie równego traktowania pracowników nie powoduje zaburzeń na rynkach pracy, odpowiada rzeczywistym potrzebom, umożliwia legalizację zatrudnienia i ograniczenie zjawiska pozornego świadczenia usług i zakładania przedsiębiorstw w celu obejścia przepisów dotyczących dostępu do zatrudnienia.

Także Komisja Europejska w komunikacie „Sprawozdanie z funkcjonowania ustaleń przejściowych określonych w Traktacie o przystąpieniu z 2003 r.” (COM(2006)048) podkreśliła,

że swobodny przepływ osób jest jedną z fundamentalnych swobód gwarantowanych przez prawo wspólnotowe. Przypomniała też, że usuwanie barier dla mobilności pracowników jest jednym z kluczowych elementów odnowionej Strategii Lizbońskiej. Komisja wskazała także na pozytywne doświadczenia państw, które zniosły ograniczenia dostępu do rynku pracy.

W związku z powyższym w projekcie rozporządzenia przewiduje się uchylenie rozporządzenia w sprawie zakresu ograniczeń w sferze wykonywania pracy przez cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, co oznacza w praktyce rezygnację ze stosowania zasady wzajemności i otwarcie polskiego rynku pracy dla obywateli tych państw członkowskich UE i EFTA, które względem obywateli polskich stosują ograniczenia dostępu do rynku pracy.

Biorąc pod uwagę niewielkie znaczenie ograniczeń dostępu do rynku pracy, stosowanych wobec obywateli UE/EOG/Szwajcarii, dla sytuacji na rynku pracy w Polsce, zniesienie tych ograniczeń nie spowoduje istotnych zmian na rynku pracy, w tym dotyczących stopy bezrobocia.

Skutkiem wejścia rozporządzenia w życie będzie uchylenie ciążącego na pracodawcach obowiązku związanego z zamiarem zatrudnienia obywateli niektórych państw (lub powierzenia im pracy).

W takiej sytuacji nie zachodzi potrzeba przygotowania się zainteresowanych osób i organów pod względem organizacyjnym do nowych regulacji. W związku z tym przewiduje się wejście rozporządzenia w życie z dniem jego publikacji.

Projekt rozporządzenia nie wymaga notyfikacji przewidzianej w przepisach dotyczących sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

Projekt nie wymaga również uzyskania opinii ze strony instytucji i organów Unii Europejskiej czy też Europejskiego Banku Centralnego.

Minister Pracy i Polityki Społecznej nie przewiduje wydania nowego rozporządzenia na podstawie art. 90 ust. 6 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, które obejmowałyby obywateli państw przystępujących do Unii Europejskiej dnia 1 stycznia 2007 r., tj. Bułgarii i Rumunii.

Brak ograniczeń swobodnego przepływu osób w stosunkach z państwami członkowskimi UE ułatwi elastyczne kształtowanie zasad dostępu do polskiego rynku pracy dla obywateli państw trzecich.

Powyższa propozycja uzyskała aprobatę Komitetu Europejskiego Rady Ministrów.

Ocena przewidywanych skutków społeczno – gospodarczych wynikających z rozporządzenia (OSR)

Podmioty objęte rozporządzeniem:

Regulacje zawarte w projekcie rozporządzenia bezpośrednio dotyczyć będą:

- pracodawców zamierzających powierzyć wykonywanie pracy obywatelom niektórych państw członkowskich UE i EFTA,
- obywateli ww. państw, zamierzających wykonywać pracę w Polsce.

Projekt rozporządzenia ma na celu uchylenie obowiązku uzyskania zezwolenia na pracę dla obywateli niektórych państw członkowskich UE i EFTA i zrównanie sytuacji tych cudzoziemców z obywatelami polskimi w zakresie uprawnienia do podjęcia zatrudnienia.

Skutki wprowadzenia rozporządzenia:

- *wpływ regulacji na sektor finansów państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego*

Wejście w życie projektu rozporządzenia może zmienić sytuację w dochodach budżetu państwa. W roku 2005 wydano 1 tys. 579 zezwoleń na pracę cudzoziemcom objętym przedmiotowym rozporządzeniem, co przy wpłacie ok. 900 zł za wniosek oznaczało wpływ do budżetu państwa kwoty 1 421 100 zł. Po wejściu rozporządzenia w życie dochody budżetu mogą zmaleć w wyniku zmniejszenia wysokości wpłat.

- *wpływ regulacji na rynek pracy*

Z uwagi na przewidywaną bardzo niewielką liczbę osób, których dotyczy regulacja, nie będzie ona miała wpływu na rynek pracy.

- *wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw*

Wejście w życie rozporządzenia będzie miało pozytywny wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorstw, umożliwiając w bardziej elastyczny sposób pozyskanie pracowników o odpowiednich kwalifikacjach, redukując wymagania formalne konieczne do spełnienia przed rozpoczęciem stosunku pracy oraz redukując koszty. Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na segmenty rynku i zakłócać mechanizmów konkurencji. Przedmiotem regulacji nie stanowią bowiem kwestie konkurencji, monopolizacji, prywatyzacji, itp. Regulacje nie zmieniają także istoty funkcjonowania gospodarki oraz zadań i roli przedsiębiorców.

Zakres konsultacji:

Projekt podlega opiniowaniu przez marszałków województw i wojewodów oraz następujących partnerów społecznych:

1. Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”,
2. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych,
3. Business Centre Club,
4. Krajowa Izba Gospodarcza,
5. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych,
6. Konfederacja Pracodawców Polskich,
7. Związek Rzemiosła Polskiego,
8. Forum Związków Zawodowych.

Projekt rozporządzenia będzie równocześnie przekazany do uzgodnień międzyresortowych.

Projekt rozporządzenia jest zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Wstępna opinia o zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.